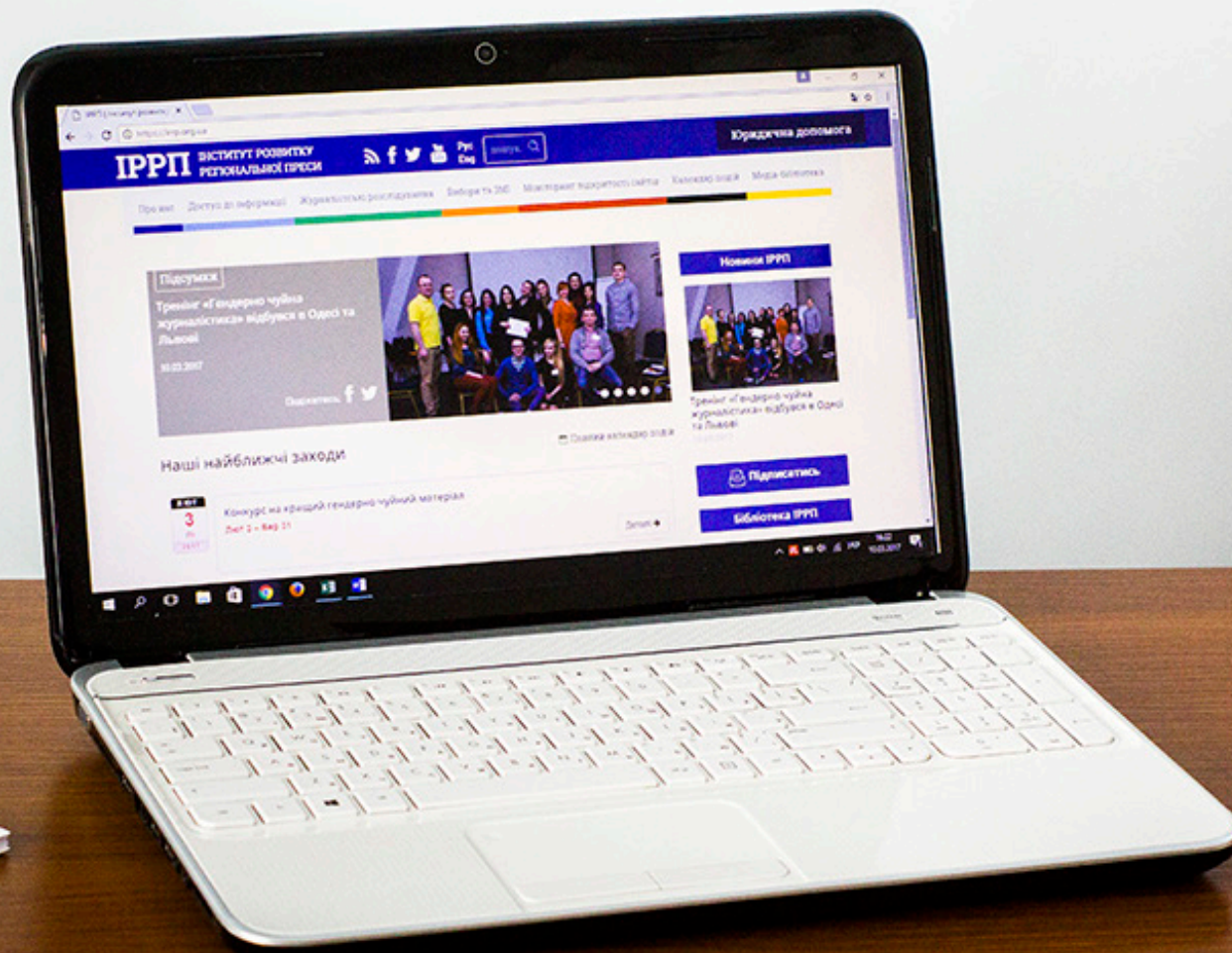

2015

щорічний звіт
громадської організації

Річний звіт
Інституту
розвитку
регіональної
преси

МІСІЯ ІРРП

Ми сприяємо розбудові **ДЕМОКРАТИЧНОГО ГРОМАДЯНСЬКОГО** суспільства через розвиток плюралістичних, **ПРОФЕСІЙНИХ** та життєздатних ЗМІ

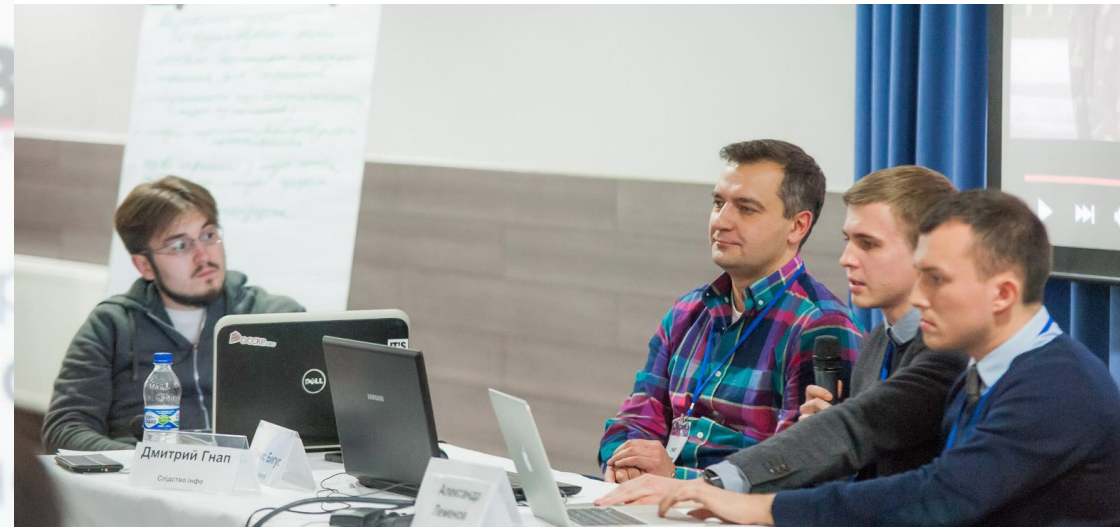

НАШІ ЦІННОСТІ

діяльність ІРРП базується на принципах незалежності, професіоналізму, системного підходу, довіри, розвитку та інновацій.

Незалежність

сповідуємо універсальні загальнолюдські та демократичні цінності й незалежимо від політичних й економічних груп інтересів, покладаючись на фаховість, експертність та фундаментальні права людини

Професіоналізм

дотримуємося високих професійних стандартів самі та очікуємо їх від інших: партнерів, клієнтів, постачальників

Системний підхід

постійно дотримуємося системного підходу до вирішення проблем розвитку ЗМІ та громадянського суспільства

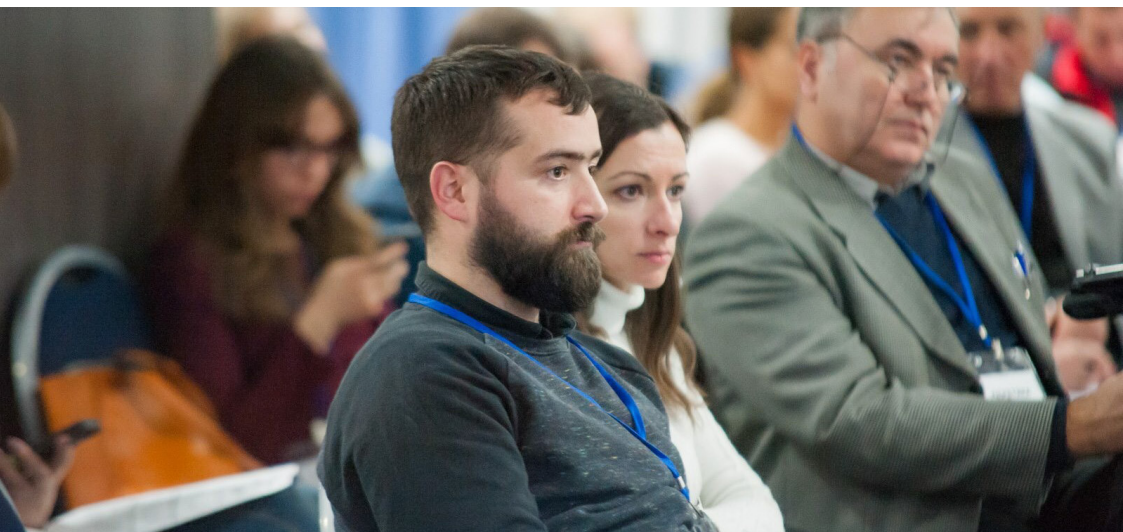
Розвиток та інновації

намагаємося самі встигати за швидкими технологічними змінами сучасного світу та поширюємо їх надалі

Довіра

цінуємо довіру, яку висловлюють нам учасники проектів та партнери

ЧИМ МИ ПИШАЄМОСЬ

Вже протягом 9 років ІРРП є лідером у підтримці журналістських розслідувань в Україні, підготовки кадрів та створенні мереж журналістів-розслідувачів.

Навчаємо, надаємо експертні та юридичні консультації, пропонуємо гранти та методологічні ресурси, проводимо національні конференції і конкурси.

ІРРП також відстежує розслідування, опубліковані в Інтернеті і формує базу даних професійних розслідувань на своєму веб-сайті, відстежує реакцію влади на опубліковані матеріали через відправку юридичних запитів до відповідних органів.

ІРРП є одним з лідерів в Україні з навчання новим медіа та інноваційним технологіям, а також з інших видів спеціальної підготовки журналістів і працівників засобів масової інформації.

Реагуючи на тривалий конфлікт в Східній Україні, в 2014 і 2015 ІРРП проводили серію навчальних семінарів для українських і російських журналістів по роботі в агресивних середовищах, цифровій та персональній безпеці, професійних і етичних стандартів висвітлення війни.

Маючи сильну команду медіа-юристів та за підтримки регіональної мережі юристів по всій Україні, ІРРП надає всебічну освітню та юридичну підтримку ЗМІ.

Наші юристи допомагають журналістам ефективніше відстоювати свої права, їх консультації - зменшують зовнішній тиск і самоцензуру та дозволяють їм створювати якісніші історії.

З жовтня 2010 за підтримки міжнародних донорів ІРРП контролює прозорість офіційних сайтів центральних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та судів.

Загальною метою моніторингу є підвищення прозорості та загального рівня контролю громадянського суспільства над якістю і повнотою інформації, наданої на державних сайтах, що стосуються їх діяльності та рішень.

ІРРП також дуже пишається своєю участю у проекті Жінки – це 50% успіху України. В рамках цього проекту ми запустили і підтримуємо веб-сайт кампанії проти сексизму в політиці, ЗМІ та повсякденному житті - Rovaha.org.ua та створили відкриту всеукраїнську базу даних жінок-експерток в різних сферах.

У 2015 РОЦІ МИ:

забезпечували регулярне та зумовлене попитом навчання і освіту для працівників засобів масової інформації

надавали юридичну підтримку журналістам і ЗМІ в першу чергу в області переддрукарського скринінгу, справ про дифамацію та по доступу до інформації

забезпечували регулярну підтримку журналістських розслідувань

надавали можливості партнерства і обміну інформацією та досвідом між ЗМІ України і інших країн через стажування, ознайомчі поїздки, тощо

підтримували інформаційні ресурси для працівників засобів масової інформації

сприяли прозорості та полегшення доступу до інформації

працювали над покращенням і заохочуванням до об'єктивного висвітлення в засобах масової інформації суспільно значущих тем

АУДИТОРІЯ

У 2015 році ми працювали з різними групами журналістів:

Молодими, недосвідченими журналістами зі всієї України, які здебільшого займаються різноманітними розслідуваннями

Досвідченими журналістами зі всієї України, які здебільшого займаються різноманітними розслідуваннями

Журналістами, які працюють у зонах конфліктів

Журналістами, які пишуть про гендерні питання

Редакторами та продюсерами державних і муніципальних ЗМІ

Регіональними та київськими юристами, що працюють із засобами масової інформації та журналістами на різних рівнях

Державними посадовими особами: представниками центральних і регіональних органів влади та судів

Громадськими активістами

НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ

ПРОЕКТИ ТА ПРОГРАМИ З НАВЧАННЯ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

ІРРП пропонує широкий спектр освітніх програм і навчання для журналістів та працівників засобів масової інформації. Всі програми призначені для вирішення нагальних потреб журналістів і заповнення їх фахових прогалин. Ми залишаємося в курсі останніх подій у ЗМІ і на наших курсах завжди враховуємо проблеми, з якими журналісти стикаються через неконтрольовані зовнішні фактори.

У 2015 РОЦІ МИ НАВЧАЛИ ЖУРНАЛІСТІВ, ЯК:

- Отримати, узагальнити та аналізувати дані з використанням новітніх технологічних розробок і статистичних методів;
- Створювати матеріали у найбільш ефективних для своєї аудиторії форматах;
- Захистити свою роботу (цифрова безпеки, інтелектуальні права);
- І своє життя, коли вони працюють у зонах конфліктів.

159 УЧНІВ

*загальна кількість журналістів,
що пройшли навчання*

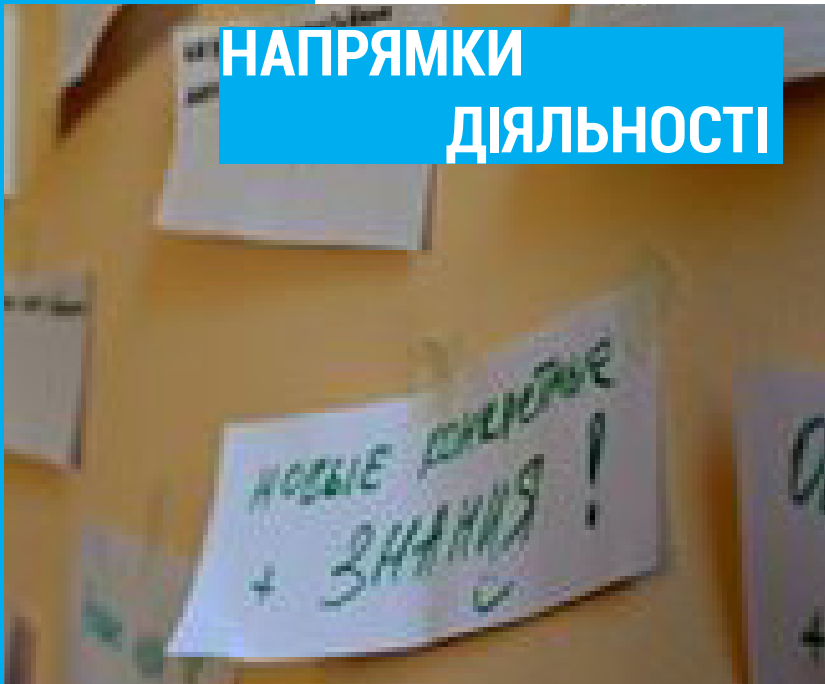
430 ЗАЯВОК

*загальна кількість поданих
заявок на участь у наших
навчальних програмах*

384 ГОДИНИ

*загальна тривалість тренінгів у
2015 році*

НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ

СЕМІНАРИ З ЖУРНАЛІСТИКИ ДАНИХ ТА ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ДЛЯ ПОЧАТКІВЦІВ

Мета курсу: навчити комп'ютерної звітності (Журналістика даних) і навчити, як використовувати різні інструменти візуалізації даних для ефективного сторітеллінга (візуалізація).

Аудиторія: курс призначений для журналістів з невеликим досвідом або взагалі без знання про журналістику даних і дасть їм базу для основних навичок.

Результати: учасники навчилися створювати оповіді і розслідування на підставі аналізу даних та фактів, які є добре ілюстровані; здатні працювати з великими складними масивами даними і знають, як їх візуалізувати, використовуючи доступні інструменти і сервіси. Так як сфера суспільної інформації зростає, великі бази даних уряду, місцевої влади, та інша інформація доступні в інтернеті, ці бази даних можуть надати переконливі докази корупції та/або неефективних витрат журналістам-розслідувачам, що дають яскраві приклади та ілюстрації багатьох історій. Але такі дані зазвичай важко аналізувати, узагальнювати, презентувати і вставити у традиційні розповіді, і, таким чином, необхідно розробити нові підходи, щоб представити ці цифри для громадськості, в тому числі інтерактивніші, багатовимірніші розповіді.

Розглядаються питання: визначення журналістики даних, вплив журналістики даних на розслідувальницькі проекти, як працювати з відкритими джерелами даних, принципи та засоби візуалізації інформації, засоби обробки даних.

НАВИЧКИ ПРОГРАМУВАННЯ ТА СЕМІНАРИ З РОЗВИТКУ ПРОЕКТУ ДЛЯ ДОСВІДЧЕНИХ ЖУРНАЛІСТІВ

Мета: надання практичної допомоги українським агенстам з журналістських розслідувань і засобам масової інформації у розвитку журналістських проектів з навчання журналістів просунутим навичкам програмування і забезпечення безперервного наставництва в процесі розробки проекту.

Аудиторія: курс призначений для журналістів/редакторів, що працюють у проектах журналістських розслідувань та мотивовані, щоб освоїти інструменти комп'ютерного програмування для журналістики даних, мають конкретні плани на слідчі проекти на основі інтелектуального аналізу даних і є передовими у використанні основних цифрових інструментів журналістики.

Результати: результатом цього курсу стали проекти, розроблені журналістами з використанням новітніх комп'ютерних технологій та під наставництвом тренерів.

Приклади реалізованих проектів: дослідження про витрати місцевого, муніципального бюджету і регіональних бюджетів, політичної діяльності народних депутатів, вивчення декларацій про доходи чиновників, банкрутства державних підприємств і так далі.

СЕМІНАРИ З ЦИФРОВОЇ БЕЗПЕКИ

Мета: навчити основним поняттям комп'ютерної та інтернет безпеки журналістів.

Аудиторія: курс призначений для журналістів з від базового до середнього рівня навичок роботи з комп'ютером.

Результати: можливість виявляти і оцінювати загрози безпеки, захищати свої джерела, особові рахунки та пристрої, захищати повідомлення і файли від масових або цілеспрямованих атак. Заняття спрямовані як на розуміння безпеки в різних ситуаціях, і застосування на практиці легко використовуваних інструментів.

Теми: потенційні загрози і конфігурації ризиків, захист користувачів, безпека рахунків і захист обладнання, налаштування браузера, захист електронної пошти і акаунтів у соціальних мережах, захист пристроїв від арешту, викрадення, фізичного доступу, захист пристрою від шпигунського ПЗ та вірусів, захист каналів зв'язку, захист приватного листування і розмов.

ПІДВИЩЕННЯ БЕЗПЕКИ ТА НАВИЧКИ ІНФОРМУВАННЯ У ЗОНАХ КОНФЛІКТІВ

Цей курс був розроблений в якості оперативної реакції на проблеми 2014 року і продовжений в 2015 році Інститутом висвітлення війни і миру. ІРРП був обраний для адміністрування серії тренінгів як в 2014, так і в 2015 році.

Мета курсу: дати основні навички безпеки роботи в умовах агресивного середовища, правил безпеки та етики у висвітленні військових дій.

Аудиторія: журналісти, що працюють у зонах конфліктів.

Результати: практичні навички з надання першої медичної допомоги, правила перетину контрольних-пропускних пунктів, поведінки в агресивних середовищах, проведення інтерв'ю і роботи з місцевим населенням, розуміння зброї і способів захисту від неї, етики інформування про події у зоні конфлікту.

Теми: медична допомога, захоплення заручників, зброя, комп'ютерна безпека, етика.

СЕМІНАРИ З УПРАВЛІННЯ МУНІЦИПАЛЬНИМИ ТА ДЕРЖАВНИМИ ЗМІ

Мета курсу: навчити регіональні ЗМІ та надати їм допомоги у процесі роздержавлення шляхом зміцнення їх потенціалу.

Аудиторія: менеджмент і редакції регіональних державних ЗМІ

Результати: редактори і керівники регіональних, міських та громадських ЗМІ дізналися про доходи і витрати засобів масової інформації, нові способи заробітку, управління людськими ресурсами, нову парадигму створення контенту та інші аспекти медіа-менеджменту.

Теми: медіа-менеджмент, структура підприємства, доходів і витрат ЗМІ, реклама, онлайн управління контентом, керування друком.

СЕМІНАРИ НА ТЕМИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Мета курсу: формування у регіональних журналістів навичок створення аналітичних матеріалів регіонального значення з питань європейської інтеграції, а також про вплив реалізації Угоди про асоціацію на місцеві (регіональні) соціально-економічні процеси з мінімальними витратами ресурсів.

Аудиторія: журналісти, редактори регіональних друкованих та електронних засобів масової інформації і фрілансери.

ЮРИДИЧНА ПІДТРИМКА ЖУРНАЛІСТІВ І ЗМІ

Як завжди юристи ІРРП спільно з регіональними юристами, які входять до мережі ІРРП, продовжували надання регулярної безплатної юридичної допомоги журналістам та ЗМІ (приватним, незалежним, державним):

- усні консультації;
- письмові консультації;
- доефірний аналіз сюжетів та публікацій;
- складання процесуальних документів та інформаційних запитів;
- допомога в судових справах, у тому числі звернення до Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ);
- подання запитів в органи влади за результатами розслідувань, щоб забезпечити реакцію влади на виявлені порушення;
- законотворча діяльність.

2 000 усних консультацій

265 письмових консультацій

207 скринінгів перед публікацією

58 складених юридичних документів

37 судів

Мета ІРРП полягає у забезпеченні створення журналістами більш професійних і поглиблених історій, правовій безпеці журналістів і ЗМІ та зменшенні самоцензури в редакціях.

ВІДГУК

Аліна Коваленко, головний редактор Телекомпанії

«Умань»:

“Як завжди, корисно, чітко і ясно. Дякую і прошу продовжувати такі заняття для регіональних ЗМІ, адже для нас це практично ЄДИНА МОЖЛИВІСТЬ підвищувати власну кваліфікацію і відповідно стандарти створюваних матеріалів!”

ПРАВОВІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

Консультації наших юристів охоплюють широке коло питань: від доступу до інформації та збору даних до належної реєстрації засобів масової інформації.

Декілька прикладів тем юридичних консультацій у 2015 році:

- доступ до інформації;
  - як отримати декларації про доходи посадових осіб;
  - як працювати з відкритими реєстрами;
  - як писати про кримінальні справи;
  - як писати про розподіл бюджетів;
  - щодо махінацій з валютою;
  - щодо правомірності використання загальнодоступних фотографій;
  - щодо юридичних ризиків в експериментах журналіста;
  - щодо правових положень про одержання дозволів на будівництво та органів контролю будівельної галузі;
  - щодо надання земельних ділянок солдатам, які брали участь в АТО;
  - щодо юридичних ризиків публікації інформації, яка має марки сепаратистів;
- Особливу увагу було приділено консультаціям з виборів:
- щодо публікації агітаційних матеріалів;
  - щодо фотографування бюлетенів та протоколів;
  - правовий скринінг статей виборчої кампанії та кандидатів;
  - щодо правил проведення та публікації результатів екзит-пулів
  - щодо правил перебування на виборчих ділянках;
  - щодо заборони на відеозапис на виборчих ділянках.

ПІДГОТОВКА ЮРИДИЧНИХ ДОКУМЕНТІВ

Судові та процесуальні документи здебільшого належать до

- позовів про наклеп зі значним відшкодуванням збитків;
- оскарження відмови у доступі до публічної інформації, в тому числі щодо державних витрат і майна, інформації щодо земельних ділянок, відкриття державних реєстрів тощо;
- інших порушень прав журналістів, у тому числі напади, протидія фото/відеозйомкам у громадських місцях.

ДОЕФІРНИЙ АНАЛІЗ

Ми допомогли більше,
ніж

500 журналістам

40 медіа-
організаціям

10 громадським
організаціям

Доефірний аналіз сюжетів та публікацій проводиться для розслідувань та історій, критичних до влади, які можуть бути піддані цензурі редакторів через численні побоювання.

У процесі аналізу всі матеріали розглядаються/протестовані на:

- достатність фактичних доказів;
- доречність оціночних суджень журналістів і межі допустимої критики щодо осіб різного рівня публічності;
- принцип повноти інформації й отримання її з різних джерел;
- законність інформації;
- наявність причин для захисту джерел інформації;
- наявність суспільного інтересу до історії;
- принцип надання можливостей для коментарів зацікавлених сторін.

У разі навіть незначних ризиків експерти ІРРП просять журналістів/редакторів надати додаткову інформацію, а також самі шукають та аналізують наявну інформацію в інших джерелах.

Для уникнення ризиків експерти ІРРП можуть виконати такі дії:

- попросити в журналістів документи, які б підтвердили достовірність інформації;
- провести самостійний пошук у відкритих реєстрах і архівах;
- ретельно вивчити декларації про доходи посадових осіб;
- знайти публікації/відеоматеріали в різних видах засобів масової інформації;
- вивчити візуальні частини;
- обговорити історії з журналістами.

Юристи ІРРП захищають журналістів та ЗМІ у судах усіх рівнів. Узагальнені приклади судових позовів до журналістів:

про захист честі, гідності, ділової репутації,

спростування недостовірної інформації,

відшкодування завданої моральної або фінансової шкоди.

Наші юристи також представляють інтереси журналістів у позовах та скаргах проти третіх сторін. У 2015 році такі позови у значній мірі стосувалися доступу до інформації.

Найцікавіші випадки:

Звернення про порушення права на інформацію щодо відмови надати копії декларацій про доходи та автобіографій кандидатів у мери міста.

Звернення про порушення права на інформацію щодо відмови надати документи про державні закупівлі для будівництва газопроводу.

Адміністративний позов проти Державної прикордонної служби України з питань оскарження незаконної відмови надати копію документа, який регулює певні категорії людей від перетину кордону України.

Внаслідок надсилання та розгляду скарги на ім'я Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини вдалось отримати доступ до декларації колишнього працівника Антимонопольного комітету України. Журналісту відмовили у наданні цієї інформації, мотивуючи це тим, що після звільнення особи з роботи, інформація, яка зазначена в декларації, стає конфіденційною. Проте, після надходження цієї скарги до Секретаріату Уповноваженого і відкриття провадження, всі необхідні документи журналісту були надані.

СУДОВА ПРАКТИКА

Протягом 2015 року ІРРП подали 3 петиції в ЄСПЛ і 10 звернень до уповноваженого. Усі звернення – задоволені!

**100% СУДОВИХ
СПРАВ
ВИГРАНО!**

НАЙСКЛАДНІШІ СПРАВИ 2015

- Виграно адміністративну справу за позовом журналіста з м. Николаєва Олега Оганова до ТОВ «Микдорсервіс» щодо доступу до публічної інформації. Суд зобов'язав приватну компанію, яка була субпідрядником по бюджетних контрактах, надати інформацію про всіх контрагентів, які брали участь в одержанні бюджетних коштів для виконання робіт та послуг.

- Виграно адміністративну справу за позовом журналіста з м. Николаєва Олега Оганова до Благодійного фонду «Університет XXI століття» щодо доступу до публічної інформації.

- Виграно дві адміністративні справи за позовами журналіста з м. Чернівців Надії Бабинської до Чернівецького національного університету. Створено прецедент судового забезпечення доступу до інформації про доходи керівництва державного вищого навчального закладу (декларації та розміри і структура заробітної плати – оклади, надбавки, премії).

- Виграно адміністративну справу за позовом журналіста з м. Николаєва Олега Оганова до Державної фіскальної служби в регіоні щодо доступу до публічної інформації. Створено прецедент зобов'язання податкового органу надати інформацію щодо великих боржників зі сплати податків до місцевого бюджету.

НАЙСКЛАДНІШІ СПРАВИ 2015

- У Вищому адміністративному суді виграно справу щодо доступу до публічної інформації – копій декларацій про майно, доходи, витрати та зобов'язання фінансового характеру Рівненського міського голови (суди першої та апеляційної інстанцій вважали, що декларація містить відомості про майновий стан членів сім'ї, а тому її поширювати без їхньої згоди не можна).
- Виграно справу за позовом В. Торбича, головного редактора Рівненського агентства журналістських розслідувань «Четверта влада» до Генеральної прокуратури України про доступ до публічної інформації – копій декларацій колишнього працівника ГПУ.
- Виграно в судах першої та апеляційної інстанцій позов про доступ до публічної інформації – декларації голови правління ПАТ «Рівнегаз» та депутата обласної ради. (позивач – Ю. Горбач, журналіст порталу «Четверта влада», Волинь.). Суд зобов'язав ПАТ «Рівнегаз» надати журналістові копію декларації про майно, доходи, витрати та зобов'язання фінансового характеру.
- Виграно справу за позовом Яценка І.Б. до редакції газети «Новини Тростянецьчини» про захист честі, гідності, ділової репутації, відшкодування моральної шкоди.
- Виграно справу за позовом ТОВ «Вінтеа» до ТОВ «Телерадіокомпанія «Еверест» про захист ділової репутації, відшкодування моральної шкоди. В позові повністю відмовлено.

Навчання з медіа-права

ІРРП продовжив проведення тренінгів та вебінарів для журналістів і представників ЗМІ. Мета таких навчальних програм – надати учасникам найсвіжішу інформацію про зміни у відповідних законах і правилах, а також підготувати журналістів до практичного застосування закону.

Вебінари ІРРП відкриті для всіх бажаючих. Протягом 2015 року ми провели 14 вебінарів для 404 учасників (усього зацікавлених було 564).

Ми провели правові тренінги для журналістів Slidstvo.Info та Громадського щодо правових змін та юридичних ризиків, з якими найчастіше стикаються журналісти в своїх розслідуваннях. Прагнучи підвищити професіоналізм юристів, які мають справу з медіа, спільно з Університетом CEELI в Празі ми запустили освітню програму для юристів. У 2015 році дві групи з 20 юристів з усієї України двічі відвідали Прагу для участі в п'ятиденній навчальній програмі.

ЗАКОНОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

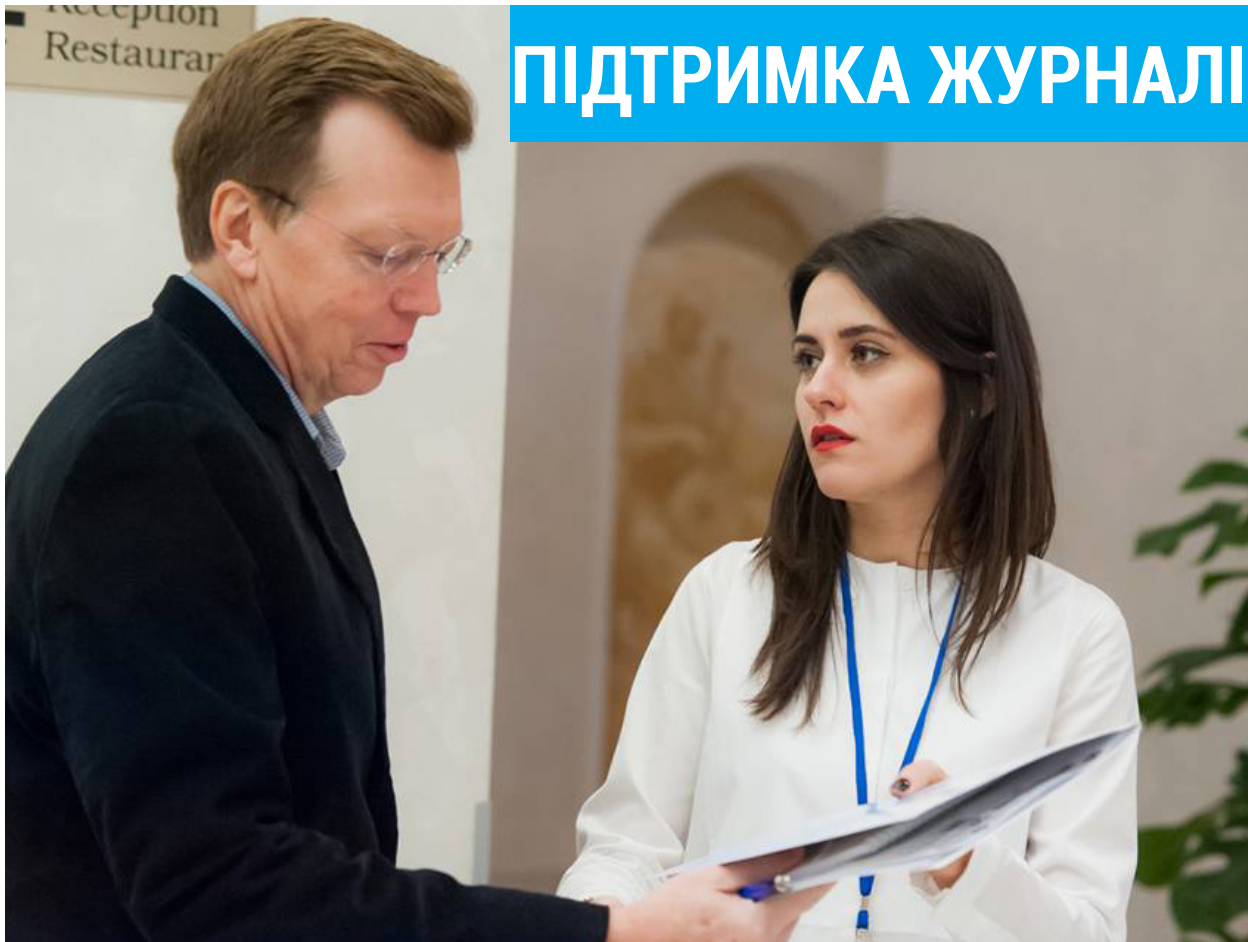
Юристи ІРРП підготували правову аргументацію щодо положення про єдиний державний реєстр посадових осіб, які вчиняють корупційні правопорушення, затверджені наказом Міністерства юстиції України від 11 січня 2012 року № 39/5, істотно обмежують свободу інформації.

Також юристи ІРРП розробили поправки до цього документу з метою приведення його у відповідність до законів «Про запобігання та боротьбу з корупцією» та «Про боротьбу з корупцією».

Ці запропоновані поправки були направлені в парламентський комітет з боротьби з корупцією і діяльності Міністерства юстиції України. Завдяки цій правовій роботі в поєднанні з політичною волею реєстр корупціонерів був відкритий для широкої громадськості - <http://corrupt.test.informjust.ua/~~HEAD=pobj>.

ПІДТРИМКА ЖУРНАЛІСТІВ-РОЗСЛІДУВАЧІВ

28-29 листопада 2015 р. ІРРП провів свою традиційну щорічну конференцію журналістів-розслідувачів: «Журналістські розслідування в Україні та Європі: досягнення, проблеми та перспективи розвитку». У 2015 році конференція зібрала 154 учасники з 12 країн.

Традиційно в ході конференції були представлені розслідування щодо корупції і злодіянь влади. До того ж, за участі Марсель Шулек (Чехія) – для журналістики даних – і Маркус Ліндеманн (Німеччина) – для розширеного пошуку – були

організовані окремі треки для роботи з великими даними та пошуку в Інтернеті.

Ми також повернулися до теми психологічних травм у журналістиці, що, як ми вважаємо, дуже важливо і потрібно в цей час, враховуючи всі події, які відбуваються в Україні. Гевін Різ з Європейського офісу Dart Center for Journalism and Trauma (Columbia University, USA) поділився досвідом і навичками інтерв'ювання людей, що дістали травми.

ПІДТРИМКА ЖУРНАЛІСТІВ-РОЗСЛІДУВАЧІВ

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ КОНФЕРЕНЦІЇ

 Конференція виросла далеко за межі національного рівня. Конференція є ідеальною можливістю для спілкування й отримання нових контактів, був створений певний потенціал міжнародного співробітництва.

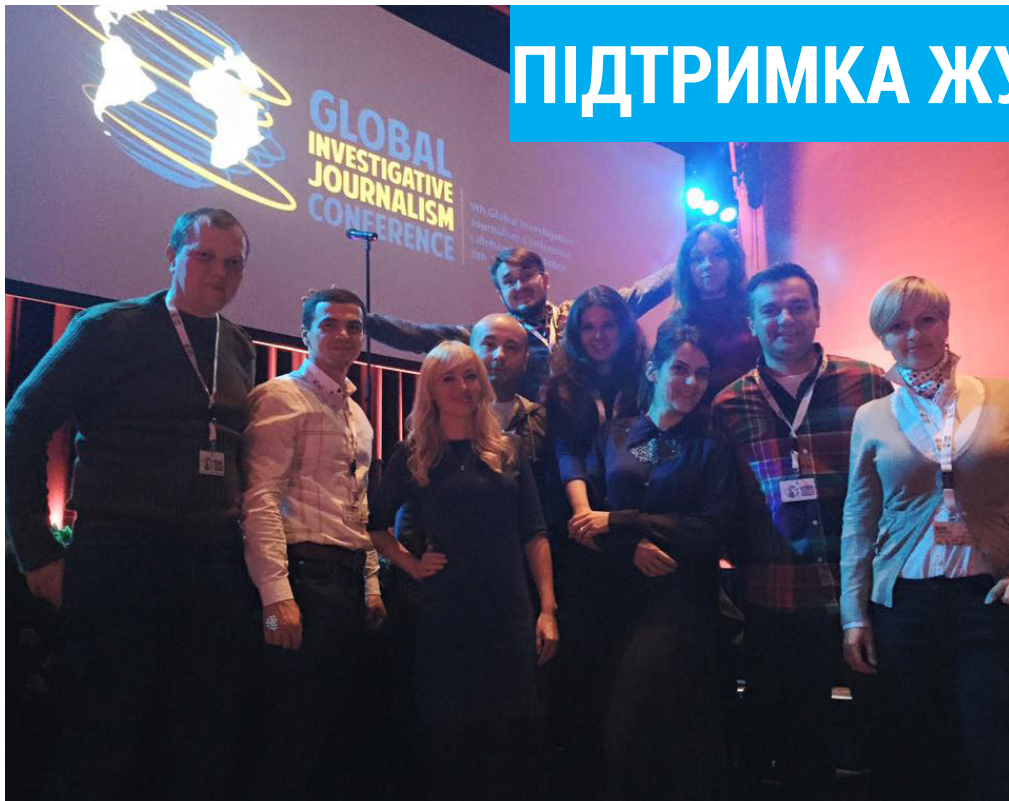
 Новостворені Центри розслідувальної журналістики мали можливість поспілкуватися і порадитися зі «старшими» інституціоналізованими агентствами.

Ключова панель конференції цього року була присвячена розслідуванню трагедії МН17 - Павло Канигін з «Нової газети» і Andrew Haggard з Bellingcat представили результати своїх досліджень по цій темі. Два протилежних методи дослідження привели до дискусії про те, який метод може призвести до більш точної і більш цінної знахідки. Ще одним спірним питанням було як нам знайти відповідальну сторону в катастрофі МН17 - не тільки показуючи докази, що «бук», який збив літак, стріляв з окупованих територій, але і знайти команду, яка керувала цим «буком» та назвати їх імена.

Ще одна панель, яка підняла професійне та етичне питання про використання прихованих камер у розслідуванні. Ця панель складалася з трьох журналістів – Наталії Седельської, представника Британської команди, що працює над фільмом «From Russia with Cash», Володимир Торбіч з Rivne Investigative Reporting Agency і Tomash Patora, відомого польського журналіста з Польщі. Правові аспекти використання дискретних зйомок були покриті Олександром Бурмагіним, медіа юристом ІРРП.

ПІДТРИМКА ЖУРНАЛІСТІВ-РОЗСЛІДУВАЧІВ

У 2015 році два українські журналістські центри були прийняті як члени Глобальної мережі журналістів-розслідувачів - <http://gijn.org>.

Таким чином, на сьогодні сім українських організацій є членами GJIN, у тому числі ІРРП.

✓ Як учасник Глобальної мережі журналістів-розслідувачів, ІРРП надав тревел-гранти на відвідування "Глобальної конференції журналістів-розслідувачів" п'ятьом українським журналістам (Ліллекхаммер, 8–11 жовтня 2015 року).

✓ Як лідер підтримки журналістів-розслідувачів, ІРРП працює на те, щоб українські центри журналістів-розслідувачів були прийняті до Глобальної мережі журналістів-розслідувачів.

✓ Крім того, ІРРП провів панель з антикорупції в рамках щорічного журналістського заходу Межигір'я Фест. На панель були запрошені 20 регіональних журналістів та близько 30 інших учасників. Панель об'єднала державних посадових осіб, відповідальних за боротьбу з корупцією, і журналістів-розслідувачів, які працюють над розкриттям корупційних справ. Учасники обговорили проблеми і перемоги новоствореного НАБУ, а також наявні проблеми з реалізацією законодавства щодо боротьби з корупцією

Також!

✓ В кінці 2015 року 1 213 досліджень були відібрані, щоб бути частиною освітньої бази кращих журналістських робіт для публікації на веб-сайті ІРРП.

✓ Закрита група у Facebook, створена для спілкування українських журналістів-розслідувачів, збирила 268 учасників. Всі учасники групи є професійними журналістами, які роблять дослідження на різні теми.

МІЖНАРОДНЕ ПАРТНЕРСТВО ТА ОБМІН ІНФОРМАЦІЄЮ

У 2015 році ІРРП приєднався до проекту, який був ініційований німецькою НПО N'ost за підтримки Федерального міністерства економічного співробітництва і розвитку. N-vestigate є спільним проектом N-ost і чотирьох дослідницьких мереж з Вірменії, Грузії, Молдови та України. Проект спрямований на розвиток міжнародного співробітництва та ініціювання транснаціональних журналістських розслідувань. Мета програми – сприяння внутрішнім та міждержавним журналістським розслідуванням між Україною, Молдовою, Вірменією, Грузією, Росією та ЄС. Двоє українських журналіста приєдналися до проекту в міжнародних командах:

<http://hetq.am/eng/news/67379/unregulated-animal-trafficking-how-endangered-animals-make-it-to-armenia-and-beyond.html>

<https://www.youtube.com/watch?v=BXfp6NJpNr4>.

Важливими елементами проекту були міжнародні семінари в Берліні та Києві.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ ДЛЯ ДОСТУПУ ПРАЦІВНИКІВ ЗМІ

Для надання постійної допомоги журналістам та ЗМІ до і під час виборів команда ІРРП розробила Е-книгу «Діяльність ЗМІ в законі України» про місцеві вибори – 2015. Книга була створена для журналістів медіа-юристами Інституту розвитку регіональної преси. Вона містить ключову інформацію про законодавче регулювання ЗМІ під час виборів. Електронна книга була дуже очікувана нашою цільовою аудиторією - понад 1000 оглядів книги і 200 завантажень. Електронна книга доступна на сайті ІРРП.

Сайт ІРРП містить бібліотеку з книгами, презентаціями та відеоматеріалами, які можуть бути доступні всім.

СПРИЯННЯ ПОЛЕГШЕННЮ ДОСТУПУ ДО ІНФОРМАЦІЇ

Із 2011 року ІРРП проводив моніторинг веб-сайтів державних установ, поступово додаючи в портфель переважно більшість сайтів центрального уряду, місцевих органів влади (регіональних адміністрацій і районних рад) та судів. Загальна кількість сайтів, що підлягали моніторингу в 2015 році – 173. Мета моніторингу – визначення наявності інформації, необхідної до розкриття за законом, а також визначення рівня зручності навігації веб-сайту, визначення актуальності представленої інформації та наявності електронних послуг.

Методологія ІРРП – єдиний повний і структурований інструмент, доступний для використання під час проведення моніторингу в Україні. Загальна кількість параметрів оцінки перевищує 200.

Результати моніторингу були оприлюднені на прес-конференціях у липні і грудні 2015 року. Учасники конференції для регіональних органів влади мали можливість послухати чеських експертів про позитивний досвід у Чехії у наданні доступу до публічної інформації, державних закупівель та державних коштів. Кількість посадових осіб, які брали участь у конференціях і круглих столах, - 145.

Дуже важлива частина моніторингу – процес комунікації з держслужбовцями, котрі відповідають за наповнення сайтів. А важливим елементом комунікації є коучинг, який проводить команда ІРРП для кожного з відповідних посадових осіб. У процесі спілкування деяка важлива інформація була додана до веб-сайтів, а деякі веб-сайти були навіть перероблені, щоб відповідати вимогам.

2011 – 2013

56 веб-сайтів центральної влади за підтримки NED.

2014

55 веб-сайтів центральної влади за підтримки Transitions.

2015

85 сайтів центральних органів виконавчої влади України, в т. ч. сайти Верховної Ради, Генеральної прокуратури, Кабінету Міністрів, СБУ, Вищої кваліфікаційної комісії суддів;

45 сайтів вищих судів;

50 сайтів регіональних органів влади;

100 сайтів ВНЗ - за підтримки Transitions, Посольства Чехії і Ради Європи.

СПРИЯННЯ ПОЛЕГШЕННЮ ДОСТУПУ ДО ІНФОРМАЦІЇ

ВАЖЛИВІ РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ ІРРП У ЦЬОМУ:

Контроль дотримання держорганами закону про доступ до публічної інформації;

Аналіз недоступної інформації – адже дослідження моніторингу є інструментом для вимірювання кількості інформації, доступної на сайтах;

Складання переліку вимог, які не були виконані владою щодо прозорості інформації;

Розуміння того, як працюють веб-сайти влади і чи можуть громадяни насправді використовувати інформацію, представлену на сайтах;

Перевірка електронних послуг;

Заповнення веб-сайту відповідною інформацією, якої не було на момент проведення дослідження;

Поліпшення навігаційної доступності; створення нових розділів; структурування інформації для кращого сприйняття.

Нестеренко

експерт Раді Європи з питань доступу до інформації

СПРИЯННЯ ПОЛЕГШЕННЮ ДОСТУПУ ДО ІНФОРМАЦІЇ

Проект відіграє важливу роль у боротьбі за безперешкодний доступ громадян до публічної інформації, як це передбачено законом. Постійний тиск на владу у цьому питанні сприяє тому, щоб інформація надавалася вчасно, коректно і в повному обсязі.

ІРРП твердо переконаний у тому, що цей проект робить важливий внесок у розвиток взаємодії між офіційними органами та суспільством. Під час моніторингу ІРРП стимулює органи додавати довгождану інформацію на свої сайти і таким чином надає можливість для доступу громадськості до відповідної інформації 24 години на добу, 7 днів на тиждень, 365 днів на рік. Окремо в 2015 ІРРП проводив моніторинг сайтів ліцензованих університетів.

Анатолій Тобілко, ВОГО «Громадська студія»:
«ІРРП, як завжди, був на висоті!

Дякую за запрошення, з нетерпінням чекаю наступних семінарів та тренінгів.

У кінці осені медіа-юристи ІРРП допомогли нам практично відстояти правду в судовому позові за оцінним судженням у Вінниці».

ВІДГУК

Михайло Мельник, тренінг «Управління редакцією регіонального видання»:

“Цей захід - ковток повітря для провінційного редактора”.

СПРИЯННЯ ПОЛЕГШЕННЮ ДОСТУПУ ДО ІНФОРМАЦІЇ

© IRPP

У 2015 році ми також долучилися до проекту з підвищення прозорості діяльності влади та протидії корупції в Україні. В процесі роботи IRPP разом із партнерами зібрали, відцифрували та перевірили близько **15 000** декларацій посадових осіб.

Юристи IRPP розробили кілька юридичних документів щодо пояснення правових підстав для публічного доступу до таких декларацій, подали запити до органів влади чи посадових осіб, які не оприлюднили декларації; супроводжували запити скаргами та судовими позовами, а також надавали консультації та іншу правову допомогу партнерам і журналістам, залученим до розслідувань за проектом.

- Зусилля команди IRPP були спрямовані на встановлення стандартів юридичної практики для звернень щодо відмов надання публічної інформації.

- Ми також мали нагоду навчити журналістів та громадських активістів, як працювати з деклараціями: аналізувати дані, вказані в деклараціях, ідентифікувати розбіжності між деклараціями та відкритими реєстрами, а також фактичними статками.

© IRPP

ТЕМИ СУСПІЛЬНОЇ ЗНАЧИМОСТІ

У 2015 році ІРРП спільно з українською командою Національного демократичного інституту з міжнародних справ США працювали над проектом під назвою «Поліпшення висвітлення в ЗМІ та заохочення жінок-лідерів» Проект спрямований на поліпшення збалансованого і об'єктивного висвітлення в засобах масової інформації жінок-лідерів, тим самим роблячи їх більш помітними в українських ЗМІ, де нині традиційно переважають чоловіки. Проект уносить вклад у боротьбу з сексизмом у всіх сферах нашого суспільства.

Ключовий напрям діяльності проекту – кампанія «Запитайте в жінки», призначена для того, щоб допомогти журналістам залучити більше жінок як експертів та джерел новин.

Веб-сайт Повага став головною платформою для кампанії, котра поєднує в собі:

- всеукраїнську інтерактивну базу даних жінок-фахівців у різних сферах;
- просування бази даних як через соціальні медіа, так і поза мережею (через групові обговорення та презентації на найвідоміших майданчиках країни – Львській Медіа Форум, Форум Видавців, Медіа Хаб, Антикризисний Медіа Центр);
- залучення видатних журналістів та інших лідерів громадської думки, таких як Ірина Славінська, відома журналістка, котра приєдналася до проекту як координатор.

ТЕМИ СУСПІЛЬНОЇ ЗНАЧИМОСТІ

Наш веб-сайт Повага – основне джерело інформації про жінок-фахівців у різних областях, а численність тем, окреслених Повагою, вражає:

- від історичних публікацій до найостанніших новин;
- від коротких повідомлень до статей та перекладів;
- від авторських колонок до найсучасніших лонг-рідів;
- із багатим візуальним контентом.

Для того, щоб висунути питання гендерної рівності та неупередженого ставлення до жінок на публічну дискусію, було запущено низку тематичних програм на Громадському Радіо. Щотижневі 30-хвилинні програми з актуальних питань, пов'язаних із рівними можливостями та представництвом, участю жінок у політиці та процесі прийняття рішень, а також боротьбою з сексизмом, гендерними стереотипами та упередженістю.

<http://povaha.org.ua/>

Кількість читачів Поваги – понад 12 000

КОНТАКТИ

Щира подяка партнерам за довіру, а всім відвідувачам – за цікавість до наших заходів.

Ми завжди поряд:

м. Київ, провулок Георгіївський, 7, оф. 408

Телефон 044-279-41-99

Фейсбук [facebook.com/irrp.org.ua](https://www.facebook.com/irrp.org.ua)

Сайт irrp.org.ua

Приєднуйтеся до нашої спільноти! Ми завжди відкриті до продуктивної взаємодії

